

MEMORIA

GREGORII COGNOMENTO
MAGNI,

IN AUG. GYMNASIO GORL.
LXIV. RECULTA

à

MAGISTRIS AC PRÆCEPTORIBUS,
novos Scholasticos in Musarum domi-
cilium publico præconio evocantibus,

Accinente

CHRISTIANO SCHMIDIO GORL.
ejusdem Gymnasii Alumno,

V. Id. MART. ANNO O. R.

M. DC. XXX.

GORLICII

Typis Johannis Rhambæ.

HT 75.46

EXIMIÆ INDOLIS, ET SPEI PUERO
BARTHOLOMÆO,

Nobilissimi, Prudentissimi & Amplissimi
VIRI,

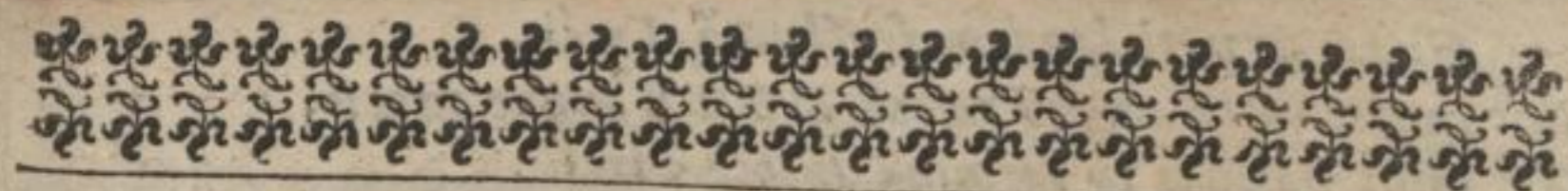
DOMINI BARTHOLOMÆI JACOBI,
Hæreditarii in *Leschwitz*/Reipub. Gorlic. IV. Viri
& Consularis meritissimi, Patroni sui colendi, Fi-
lio charissimo,

Sacris Scholasticis initiato,

Gratulatur hac compellatione.

Sint licet infesti Musis, earumq; ministris
Centauri, nubis genus, & sine pectore vulgus:
Haud tamen idcirco fido cultore Camenæ
Orbatæ spretæq; jacent, & honoris egentes.
Consulis ecce subit soboles penetralia Ludi,
Et subigenda puer sacrat præcordia Phœbo,
BARTHOLOMÆE Patris JACOBI chara propago,
Indolis egregiæ specimen viridi exeris ævo.
Ex Te nam Patriæ virtutis imago resultans
Lumina perstringit, Veneris ceu lucidus ignis.
Vere novo profert quot flores maxima tellus,
Quot volucres, trepidis tranantes nubila pennis,
Ore melos fundunt nemorum per amœna vireta:
Tot Tibi, tot studiis precor aspirare secundo
Successus cursu. Patris ac ceu Patria fulta
Consiliis viguit, viget, incolumisq; vigebit:
Sic Tu sis Patriæ (præsens Deus omnia firmet)
Grande decus quondam, columenq; insigne misellis,
Ista mei voti est, Pueri Æm Flos, summa caputq;
Plura Tibi adjiciet Deus alto è vertice cœli.
Vive, vale; & tenues numeros cape fronte serenâ.

CHRISTIANUS SCHMIDIUS.

Cce iterum (felix quod Rex velit atheris esse)

GREGORII referunt fasti solemnia festa;

Festa, quibus Ladi veteri de more Magistri

Alliciunt parvos Musarum in castra Quirites;

Ad gustanda sacri primordia lactea verbi,

Tentandasq; bonas annis puerilibus artes.

Quis TIBI, summe PARENS, o & dulcissime JESU,

Dignas seu verbis seu factis solvere grates

Aut queat aut tentet meritis pro talibus unquam?

Certe Terrigenum numero comprehendere nemo

Cuncta potest, qua littoreis aquantur arenis.

Illam inter tamen hoc longe reor eminent unum;

Hac quod rite tenus patria bonitate ruinas

Terrificas populorum inter, mundiq; tumultus

Tranquilla servas nobis in pace Lyceum,

Conventusq; aliquos bellorum a turbine tutos.

Quam metui, ne forte anni inclementia lapsa

Inferret damnum! Quippe experientia testis:

Septima cum novies in se redit orbita solis,

Mutariq; vices, & res invertere fata:

Sed Tua nos patrio aspexit clementia vultu.

Sit licet inflatum grave vulnus morte docentis:

E Ludi medio quem non virtutis egentem

Abstulit atra dies, & funere mersit acerbo:

At tamen Omnipotens solidavit vulneris oram:

Suffectoq; alio nunc est obducta cicatrix.

Me miserum! quanto cogor meminisse dolore

Temporis illius: quo dira fremebat Enyo:

Sed Pater Altisonans oculis mortalia iustis

Aspiciens, procul hinc inimicum reppulit agmen:

Mœnibus his salvis, Temploq; Scholâq; vigente.

Quare servati laudem fructumq̄ Lycēi
Hinc canere incipiam: Prasens DEUS annue cœptis,
Tuq̄ mihi validas in carmina suffice vires.

Nemo animi est dubius, cui vel semuncia sanæ
Mentis inest: quin linguarum ceu commoda magna,
Et disciplina non laxa, artisq̄ Magistra,
Sic etiam Ludi, qui talia gnaviter urgent,
Cœlestisq̄ Patris præter sanctissima verba,
Et pietatis opus vera, cultumq̄ probatum,
Assiduâ tractant operâ inculcantq̄ labore:
Cœlicolũm Regis sint longè maxima dona;
Dona, quibus totas regiones, oppida, gentes
Eximio veluti thesauro ditat & ornat.

Ad quodcunq̄ genus vitæ tua lumina verte:
Non facile invenies, quod non ingentia doctis
Commoda de Ludis capiat, fructusq̄ sat amplos.
Vera loquor: mundus citius splendore carere
Vivifici poterit Solis: quàm vita Lycēi
Est potis auxilio & solido fundamine egere.

Nonne Evangelii sibi voce IEHOVA catervam
Colligit & regnum? totus quâ panditur orbis:
Quâ surgit, vasto quâ mergitur Oceano Sol,
Quâ spirant Boreæ, quâ sævit & humidus Auster:
Suntq̄ sacri cœtus signa haud fallacia, purus
Doctrina splendor, signorum ususq̄ sacrorum,
CHRISTI conveniens verbo per cuncta Magistri.
Sed mihi tam doctus nemo persvaserit autor,
Ut fas esse putem, de quavis fortè culinâ
Irruere in Templâ, & suggestum ascendere celsum:
Crede mihi officio hoc digni haud aliundè vocantur,
E doctis quàm Gymnasiis sacrisq̄ Palaestris:
Qui prius edocti mysteria cœlica & ipsi,
Ritè docere queant alios, verbumq̄ secare:
Et veris pondus rationibus addere dictis,

Forti-

Fortiter & tumidos contra pugnare Sophistas.
Intellectus enim verborum stultus inersq;
Esse noquit verbum JOVÆ, doctrinaq; viva.
Hinc primâ à mundi crescentis origine, sacris
Cœtibus assiduè Musæa adjecta fuere:
Fundari jussit DEUS ipse palatia Musis.
Quod mandatum imis etiam infixere medullis
Reges, & Vates divino Numine pleni,
Atq; Sacerdotes, quæis credita cura sacrorum,
Eminet hic, Moses, Iosuas, Samuelq; Prophetæ,
Qui doctas coluere domos: hic justus Elias
Elucet, qui discipulum sibi rura colentem
Iungit Eliseum donatum munere palla.
Hic mox ingressus vestigia fida Magistri
Sacra Lycæa parans, veterum monumenta laborum
Exhibet, Isacias quæ cernit Bethelis aras,
Et jucunda patet spaciosis Gilgalis arvis:
Mille ubi cum pueri, mille & pietatis & artis
Cultores, ubi mille viri mirantur, & equis
Attendunt animis, pendentq; docentis ab ore.
Elucet Rex Isaias, Sapientia Proles;
Atq; Ezechias, qui evertit fana Deastrum.
Iam quisnam tacitum Te Constantine relinquat?
Quis Te prætereat Germanæ Carole gentis
Gloria? quisve DEI signantem nomine donum?
Extrahere ades qui præter Tempia Camænis,
Iusta laboriferis tribuentes otia Musis,
Et pariter tantis stipendia digna Monarchis,
Heroes verè eximios & laude ferendos
Perpetuâ! augusti quos celso in culmine honoris
Artes amplecti haud piguit, Musasq; fovere.
Hunc illis animum communis cura salutis
Addidit: hæc auxit studium non segne bonorum;
Plurima viderunt Orbi qua ferre Lycæa.

Et monstrat liquidò rerum experientia testis:
Cum floret Schola, cum dominantur Palladis artes:
Augescit pleno decorata Ecclesia flore,
Libera Relligio cœli se nubibus infert.
At Schola quando ruit fatali impulsâ ruinâ,
Exceduntq; adytis Musæ, populosq; relinquunt:
Illa simul sumptâ nigrâ nigrâ veste laborat,
Et passim densis jacet obscurata tenebris.
Novit id à magno qui traxit nomen Iulo,
Christ-Ianæ fidei desertor, Apostata dictus.
Hic vulpem assumpsit, non sufficiente leone:
Edictòq; gravi vetuit, quasunq; patebant
Imperij fines; ne CHRISTI sacra professos
Susciperet, studiisq; bonis formaret alumnos
Ingenuas tractans Musarum in sedibus artes;
Clamans, esse nefas ingens & morte piandum:
Gentiles propriis pennis telisq; feriri.
Hac sese exitium ratione afferre putabat
Doctrina vera: si CHRISTO addicta juvenus
Humana Sophia non doctâ fideliter artes,
Mentibus imbiberet doctrina semina justæ,
Ut dignè posset majorum munere fungi.

Quamvis eloquio facundum Nestora vincas,
Haud tamen efficies dicendo: ut Damonis iram
Esse rear vanam. Cum sede movere laborat
Arces Aonidum; CHRISTI pia verba professis
Exitium tentat gravis importare supremum,
Lumine postremi seclî testante LUTHERO:
„Accrescente Choro feliciter omnia cedunt:
„Incorrupta manet sinceri Ecclesia cœtus:
„Sunt Ecclesiola discentes maxima origo:
„Servatur propter sanctam Schola pura Sareptam:
„Per Musas Ecclesiolam conservat IOVA:
„Conservant Ecclesiolam pia numina Phœbi:

Nil

66
66
Nil splendoris habent, nil pompa, nilq; triumphi:
Sed praestant Templis ingentia commoda Ludi,
Copula sic solvi nequit: & sic altera semper
Poscit opem alterius, nexuq; aptatur amico.

Sed juvat ulterius sacris procedere missis,
Et frenos memorare graves, regimenq; Potentum,
Quod Schola honoravit, quod Numen Palladis aqua
Suspiciens fecit famam super aethera notum.

Unde sed incipiat tanti mihi carminis ordo?
Quidve feram primum? Subsellia celsa Senatus,
Consulis augusti fasces validaq; secures;
Magnaq; nobilium simul ornamenta Virorum,
Clarorum gravitas, & pompa superba Baronum,
Atq; decus Comitum pralustre, Ducumq; potestas,
Et trabea Regum, terrasq; virosq; regentum,
Caesarea Majestatis quoq; splendor & ipse
Pieridas semper summam defendit opum vi.

Rex fuit Assyria toto celeberrimus orbe
Imperio atq; armis: cui pars in nomine prima
Dicta fuit Nebo simulachri à Numine ficto.
Hic bellum indixit genitis de sanguine Iudae:
Invictumq; prius populum parere coegit.

Ergo illi postquam annuerat victoria Martem,
Ingrediens curru latos imitante triumphos
Ad consultores fidos sic farier infit:
Ipse ego Chaldaum Rex atq; Monarcha salutor:
Atq; mea varia terra ditio tenentur:
Sed mea quis fructus per sceptrum redundat in illas?
Ut quas non solum defendit militis hasta:
Verum & custodit stylus & scriptoria penna.
Militibus bello, rigidis & dextera pugnis
Utilis: ingenium est nec non Sapientia doctis:
Illi vim sine mente gerunt, his cura futuri est:
Illi propugnant, cum doctis tempora pugna

Eligo non temerè: tantùm illi corpore possunt,
 Isti animo: quantò, puppim qui temperat, antèit
 Remos tractantem: quantò Dux milite major,
 Illos hi tantùm superant: in corpore docto
 Pectora sunt majora manu, vigor omnis in illis.
 Ergo bonas artes & Musica castra fovebo
 Religionis amans, dum spiritus hos reget artus.
 Dixit: presentesq; omnes simul ore fremebant.
 Sed quia non doctos profert nemus arbore natos,
 Nec gignunt eòsdem saxa, aut Marpesia cautes,
 Nec parat è ligno cælo statuarius ullo:
 En media inveniens Rector rectissima: præbent
 Qua verè doctos non nudo nomine, sed re:
 Cætibus erexit Clariis præclara Lycæa,
 Extemploq; gravem fulvi vim contulit auri;
 Vim, quæ subsidio discentibus esset egenis:
 Quamlibet istorum foret undiq; maxima turba.
 Quo tamen è numero, qui volvunt jura verenda,
 Ante alios sumptu nutrirî divite jussit.
 Nimirum doctis Respublica semper alumni
 Prædita sat firmas ut haberet deinde columnas,
 Nec verò Regem vacuis spes lusit aristis:
 Quippe impensarum quàm plurima præmia cepit,
 Imperio atq; sibi Sapientum messe paratâ:
 Quod vel testatur Danielis pagina Vatis.
 O decus, ò nunquam satis enarrabile factum!
 „Prima Scholæ ducibus sit cura, salusq; juvenia:
 „Urbes si cupiant salvas, & regna beata.
 Sed neq; quem supra memoravi, indictus abibit
 Carolus ille potens armis victricibus orbis,
 AEquandus Superis, & clarus fortibus ausis.
 Ad quem, non sine mente reor, sine Numine Dio,
 Doctrinâ geminos præstantes Scotia dives
 Misit: qui Regi ferrent gratantia verba.

Fert ad Casareas praepe quis nuncius aures,
Advenisse viros portantes munera Regi.
Tectum augustum ingens, centum sublime columnis
Turrigerâ urbe fuit, priscorum regia Regum.
Carolus hic solio medius consedit in alto,
Ignotosq; viros ad sese in tecta vocavit,
Et prior ingressis cupido isthac edidit ore:
Dicite vera viri, peregrinâ sede profecti,
Quid petitis? quisnam vos per vada turgida vexit?
Sive errore via, sive acti Numine IOVAE
Nostras intrastis sedes, augustaq; tecta.
Dixerat: ast primus dictâ sic voce secutus:
Carole, Rex Orbis terrarum, haud fluctibus actos
Tempestas vestris succedere compulit oris:
Sed fato hanc omnes animis constantibus urbem
Afferimur, Tibi portantes Sophia inclyta dona.
Rex admiratus sermonem: talibus inquit:
Hoc Mihi nil poterit dono jucundius esse:
Dicite vos ergo verborum ambage remotâ;
Qua vis promissi, qua sit sententia doni.
Tunc illi: fando nostras pervenit ad aures,
Te Ludis doctis, artisq; carere Palastris,
Hanc propter causam sedes accessimus istas:
Vult aperire Tibi Ludos industria nostra,
Atq; Tua Majestatis consulta juvare.
Agnovit studium magni clementia Regis,
Tentavitq; ipsis meritas persolvere grates.
Nulla mora, ex magni mandato Caesaris, ortu
Se primo tollens Schola paulatim altiùs effert:
Assurgit roseo veluti, Schola, Lucifer astro,
Quam servat regni Gallorum urbs nobilis ampli.
Hic Te commemorant, Procerum stipante caterva,
Sapiùs Aonidum Musarum tecta subisse
Carole, & attentas tribuisse docentibus aures:

Sape

Sæpe & progressus exploravisse juvenia:
Et dextrâ gnavos pueros, quos miserat Irus,
At stolidam Cræsi sobolem statuisse sinistra:
Et blandè dextrâ sic compellâsse locatos:
Gratia debetur vobis Mea pignora: Nempè
Iussa secuti avidè Vestri vos Casaris estis:
Huc vos, huc promptè mentes advertite & aures,
Nemo ex hoc numero Mihi non donatus abibit:
Pergite quo pæte cœpistis, sic itur ad astra.
Vos augusta manent Mystarum munera Templi:
Consilij vos participes Mea nutriet aula:
Vos celsâ Procerum Mea cura in parte locabit:
Talibus exactis sermone exinde severo
Ad lavam positis vultum obvertisse minacem:
Cedite degeneres, procul hinc procul este protervi,
Ordine composito vos belli crine puelli:
Qui confisi opibus vestrorum & stirpe parentum;
Sprevistis Regis tam jussa severa potentis,
Nec profecistis vel re vel nomine dignum.
Conscia testor Ego Supremi Numina JOVÆ:
Quòd, nisi vos studii capiat ferventior ardor,
Gratia nulla adedè à Nobis speranda sit unquam,
Sed metuenda acres hinc usq; ad funera pœna.
Salvete illustres anima, Regesq; potentes;
Semper honos vester, nomenq; decusq; manebit:
Dum Ludi in terris, Musaq; artesq; vigeant.
Dicite jam commissa domûs queis cura regendæ
Quanam laudatæ maneat vos gloria prolis?
Qua servi frugi; qua spes non falsa bonorum
Augendi cumulum, servandi aut parva facultas?
Artibus erudit si vos schola nulla, nec ullo
Doctrina unxit succo, studioq; polivis.
Quo pacto scitè tractabit herilia frena?
Es cum prole reges famulorum providus agmen?

Quem

Quem nunquam proprij frenare incendia cordis
Edocuit Pallas, monitisq; fidelibus ipsum
Aures atq; animos docuit prabere patentes.
Quanam quid rectum, justumq; quid utile, quid non,
Cum fructu sibi subjectos ratione docebit,
Praescribetq; aliis? quod non intelligit ipse,
Quis bona tractabit dextere sua, & ordine justo
Prudens disponet? solam qui haud noverit artem
(Ut reliquas taceam) numeros qua digerit: omnis
Vita hominum quibus, & jugis rerum indiget usus
Non minus: ac ipso Cereali munere, & almi
Lumine, quo mundi lustratur machina, Solis.

Atq; ita mille parat magno Schola commoda mundos
Seu videas sacri mysteria maxima verbi:
Publica seu spectes gravium molimina rerum:
Seu privata aqua perpendas munia lance.

Nunc ergo, o lata gaudentes prole parentes,
Pignora vestra alacres in Musica mittite castra:
Ut prater Sophia, & studiorum elementa bonorum
Salvifica doctrina in eis accessio fias
Quotidie; evadantq; TONANTIS idonea vasa:
Ne fera barbaries in nostras irruat oras,
Servitio quassans terrarum regna nefando.

At tu chare puer, fidi spes magna parentis,
Rumpe moras, prabe faciles hortantibus aures:
Otiq; aversans pubentis inertia vita
Palladia socium optanti te junge caterva.
Tam quanto licitum est nisi, studio atq; labore
Disce, & qua discis, memori sub corde reponere
Discentem comitantur opes, comitantur honores.
O vacuum pudeat remanere: hoc vincere tenta,
Et tantum prohibere nefas: cui sorte benigna
E meliore luto Titan praecordia finxit.

Nunc

Nunc ad T E mentem, nunc verba precantia flecto,
O aeternae DEUS: nam T E mortalia tangunt.
Iura, Magistratumq; gravem, Sanctumq; Senatum
Serva, quò doctas studiosè provehas artes,
Consulas & patria, & subjectis civibus apte,
Commoda consiliis procurans publica justis.
Protege Doctores, nostri pia fulcra Lycèi,
Iustitia erudiant ut sancta admanera multos.
Artibus hospitia ingenuis tranquilla ministra:
Salvisico verbo resonantia Tempora tueri.
Aspicio puerile agmen, turbamq; pusillam,
Qua T E prosequitur justo, ceu debet, honore:
Hanc quoniam ad T E voce jubes accedere blandà,
Assere tutelà, bone CHRISTE, fideq; paternà.
Tu gregis imbellis sis Dux fidusq; Patronus:
Tu maneat quovis supremus tempore Doctus:
Ut TIBI caelesti palmes plantetur in horto,
Floreat atq; DEO viventi vinea grata.
Bellonam immani grassantem caede coërce:
Extremasq; procul vasti pelle Orbis in Oras:
Quodq; potes solus, redde aurea tempora pacis.
Sic T E cum Patre caelesti, & Spiramine Sancto
Dicemus semper per sine carentia secla.

F I N I S.

SOLI DEO GLORIA.

2002

Oberlausitzische Bibl. Görlitz

1005335 5

SLUB

Wir führen Wissen.

<http://digital.slub-dresden.de/id445481439/16>

GÖRLITZER SAMMLUNGEN
OBERLAUSITZISCHE BIBLIOTHEK